

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗРЫН ХАРЬЯА
ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

**ХОВД АЙМГИЙН ЭРДЭНЭБҮРЭН СУМЫН ТӨСВИЙН ТӨВЛӨРҮҮЛЭН
ЗАХИРАГЧИЙН 2020 ОНЫ ЖИЛИЙН ЭЦСИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН**

Аудитын код: ХОА-2021/1/СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Ховд хот
2021 он

Тэргүүлэх аудитор: Х.Болдбаатар

Утас: 70433061

Цахим хаяг: Boldbaatar.Kh @audit.gov.mn

Аудитын менежер: А.Цэцэгсүрэн

Утас: 70432545

Цахим хаяг: Tsetsegsuren.A@audit.gov.mn

Аудитор: Б.Должинжав

Утас: 70432545

цахим хаяг: Doljinjavb@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

Агуулга	1
1. ТӨРИЙН АУДИТЫН САНАЛ, ДҮГНЭЛТ	2
2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН	4
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан	4
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан	5
2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	8
2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан.....	11
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	12
4.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан	14
3. АУДИТЫН ТАЙЛАН.....	16
3.1. Ерөнхий зүйл	16
3.2 Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй	16
3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт	16
3.4 Материаллаг байдал.....	17
3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт.....	17
3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө	17
3.5.2 Авлага.....	17
3.5.3 Бараа материал.....	18
3.5.4 Үндсэн хөрөнгө.....	19
3.5.5 Өр төлбөр.....	20
3.5.6 Засгийн газрын хувь оролцоо	21
3.5.10 Орлогын данс	21
3.5.11 Зардлын данс	22
3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга	23
3.7 Шилэн дансны мэдээлэл	26
3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаарх тайлбар, тодруулга	27
3.9 Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн	27
3.10 Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал	28
4. Менежментийн захидал.....	29
4. 5.Аудитын явцад илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт	30

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагуудын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
ИТХ	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал
ЗД	Засаг дарга
ЭМТ	Эрүүл мэндийн төв
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч
СХС	Сум хөгжүүлэх сан
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан

1. ТӨРИЙН АУДИТЫН САНАЛ, ДҮГНЭЛТ

**ХОВД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**
84000 Цамбагарав баг, Жаргалант сум, Ховд
Утас: 976-70433061, Факс: 976-70433061
E-mail: khovd@audit.gov.mn

ЭРДЭНЭБҮРЭН СУМЫН ЗАСАГ
ДАРГА У.ЦЭРЭНТОГТОХ ТАНАА

2021.03.25 № 4/88
танай _____ -ны № _____ -т

АУДИТЫН САНАЛ ДҮГНЭЛТ

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Эрдэнэбүрэн сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон нэгтгэсэн төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Эрдэнэбүрэн сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл материаллаг алдаагүй, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан холбогдох журамд нийцүүлэн үнэн зөв, шударга толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам, гарын авлагын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Бусад мэдээлэл

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Бусад мэдээлэл нь сумын эдийн засаг нийгмийг хөгжүүлэх үндсэн чиглэл, Засаг даргын үйл ажиллагааны мөрийн хөтөлбөр, дунд хугацааны стратеги төлөвлөгөөний биелэлт зэрэг санхүүгийн ба санхүүгийн бус мэдээллийг агуулсан байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан журам, зааврын дагуу үнэн зөв, шударга бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэж болох материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтуудыг хэрэгжүүлэх хариуцлага хүлээнэ.

021020774

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдаанаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар түүнийг бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Х.БОЛДБААТАР

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	450,912,394.14	434,711,787.50
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	89,576,363.51	36,267,755.49
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	89,576,363.51	36,267,755.49
31210	Төгрөг	89,576,363.51	36,267,755.49
31211	Төрийн сангийн харилцах	89,576,363.51	36,267,755.49
33	АВЛАГА	194,524,193.05	211,388,639.23
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	745,819.51	8,934,776.03
33402	Татвар, НДШ-ын авлага /ТӨҮГ/	782,442.54	0
33500	Бусад авлага	27,335,964.00	14,663,734.20
33510	Байгууллагаас авах авлага	27,335,964.00	14,396,927.20
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	0	266,807.00
33600	Зээлийн авлага	165,659,967.00	187,790,129.00
33610	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	165,659,967.00	187,790,129.00
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	165,659,967.00	187,790,129.00
34	УРЬДЧИЛГАА	0	18,000,000.00
34600	Урьдчилж гарсан зардал	0	18,000,000.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	166,811,837.58	169,055,392.78
35100	Түүхий эд материал	3,414,088.00	10,807,521.05
35130	Эм боох материал	3,414,088.00	10,807,521.05
35400	Хангамжийн материал	162,027,553.39	156,976,101.69
35410	Бичиг хэргийн материал	9,342,705.04	10,672,756.04
35420	Аж ахуйн материал	95,296,664.67	97,541,287.67
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	35,000.00	0
35460	Хүнсний материал	13,276,826.60	8,087,310.90
35470	Бусад хангамжийн материал	44,076,357.08	40,674,747.08
35600	Мал амьтад	1,370,196.19	1,271,770.04
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	3,099,100,356.13	4,327,611,213.15
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	3,099,100,356.13	4,327,611,213.15
39200	Биет хөрөнгө	2,979,278,156.13	4,204,117,138.09
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	3,044,464,524.86	4,285,152,461.86
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-335,903,873.28	-458,817,938.22
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	185,983,656.00	185,983,656.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-98,352,338.11	-120,735,864.07
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	376,930,609.00	507,147,649.67
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-330,117,699.81	-365,468,473.03
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	252,877,675.01	302,230,094.32
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-170,070,130.54	-185,643,181.44
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	1,051,028.00	1,051,028.00
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	1,540,000.00	1,540,000.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,540,000.00	-1,540,000.00
39217	Ном	52,414,705.00	53,217,705.00
39300	Биет бус хөрөнгө	119,822,200.00	123,494,075.06
39301	Програм хангамж	1,250,000.00	5,625,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	0	-703,124.94

39303	Бусад биет бус хөрөнгө	118,572,200.00	118,572,200.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	3,550,012,750.27	4,762,323,000.65
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	417,395.99	5,450,945.26
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	417,395.99	5,450,945.26
41300	Өглөг	417,395.99	5,450,945.26
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	213,075.00	520,776.18
41360	Бусад өглөг	204,320.99	4,930,169.08
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	0	4,400,969.08
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	0	529,200.00
41363	Татварын өглөг /ТӨҮГ/	87,912.18	0
41364	НДШ-ийн өглөг /ТӨҮГ/	116,408.81	0
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	3,549,595,354.28	4,756,872,055.39
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	3,549,595,354.28	4,756,872,055.39
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,961,661,736.90	1,961,661,736.90
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	-123,697,064.41	1,083,579,636.70
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	-160,362,931.85	-124,103,852.12
51220	Тайлант үеийн үр дүн	36,665,867.44	1,207,683,488.82
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1,711,630,681.79	1,711,630,681.79
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	3,550,012,750.27	4,762,323,000.65

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,691,067,756.57	3,556,162,787.39
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	177,456,029.57	49,330,075.41
110	Орлогын албан татвар	30,480,689.57	41,719,129.41
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	30,480,689.57	41,719,129.41
110002	Үйл ажиллагааны орлого	2,631,000.00	7,767,290.00
110003	Хөрөнгийн орлого	11,195,375.64	12,123,779.90
110008	Шууд бус орлого	16,654,313.93	21,828,059.51
113	Хөрөнгийн албан татвар	2,640,000.00	2,280,000.00
113002	Бууны албан татвар	2,640,000.00	2,280,000.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	144,335,340.00	5,330,946.00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	2,296,900.00	2,416,228.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	503,500.00	557,600.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	150,000.00	488,500.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	1,643,400.00	1,370,128.00
1181	Газрын төлбөр	0	61,478.00
118101	Газрын төлбөр	0	61,478.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	142,038,440.00	2,853,240.00
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	140,296,440.00	30,000.00
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	120,000.00	1,267,240.00
118204	Байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөр	1,622,000.00	1,556,000.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	78,902,401.00	1,324,112,679.98
120	Нийтлэг татварын бус орлого	78,902,401.00	1,324,112,679.98

120003	Торгуулийн орлого	155,000.00	400,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	6,716,137.00	11,816,035.00
120004 1	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,105,000.00	605,000.00
120004 2	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,611,137.00	11,211,035.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	72,031,264.00	1,301,318,389.98
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	0	10,578,255.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,434,709,326.00	2,182,720,032.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,109,413,600.00	1,325,501,500.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,109,413,600.00	1,325,501,500.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	75,963,646.00	87,307,672.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	5,458,500.00	1,000,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	6,249,400.00	73,983,847.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	61,444,145.00	11,678,825.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	2,811,601.00	645,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,225,700,000.00	745,907,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	625,248,200.00	0
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	512,024,300.00	685,936,500.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	88,427,500.00	59,970,500.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	23,632,080.00	24,003,860.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	23,632,080.00	24,003,860.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2,653,154,489.13	2,348,479,298.57
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,653,154,489.13	2,348,479,298.57
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,988,277,889.13	2,211,250,755.06
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,127,460,671.68	1,382,472,004.14
210101	Үндсэн цалин	832,543,271.68	972,918,648.74
210102	Нэмэгдэл	209,964,400.00	333,890,148.40
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	5,544,000.00	3,873,406.00
210104	Урамшуулал	60,721,700.00	66,752,237.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	18,687,300.00	5,037,564.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	140,414,000.00	173,128,955.36
210201	Тэтгэврийн даатгал	95,481,900.00	118,116,035.17
210202	Тэтгэмжийн даатгал	11,233,100.00	13,883,011.80

210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,986,400.00	11,106,529.43
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,246,500.00	2,726,349.82
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	22,466,100.00	27,297,029.14
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	205,849,055.06	199,047,103.10
210301	Гэрэл, цахилгаан	13,657,300.00	13,544,559.10
210302	Түлш, халаалт	189,875,855.06	183,959,500.00
210303	Цэвэр, бохир ус	2,315,900.00	1,543,044.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	113,186,899.01	81,107,705.00
210401	Бичиг хэрэг	8,436,898.01	9,252,525.00
210402	Тээвэр, шатахуун	35,651,401.00	38,960,996.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,269,700.00	5,532,950.00
210404	Ном, хэвлэл	317,200.00	4,925,100.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,821,200.00	88,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,205,900.00	7,706,752.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	0	3,140,882.00
210409	Бараа материал шилжүүлсний зардал	58,484,600.00	11,500,500.00
2105	Нормативт зардал	107,386,679.36	80,554,150.15
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	26,080,497.00	32,119,037.95
210502	Хоол, хүнс	75,886,382.36	46,225,894.20
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	5,419,800.00	2,209,218.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	10,011,700.00	3,428,850.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	4,000,000.00	2,175,400.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	300,000.00	300,000.00
210604	Урсгал засвар	5,711,700.00	953,450.00
2107	Томилолт, зочны зардал	10,160,700.00	2,876,500.00
210702	Дотоод албан томилолт	10,160,700.00	2,876,500.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	49,907,910.35	28,928,997.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	48,139,410.35	26,584,170.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	793,500.00	1,339,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	0	183,050.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	275,000.00	350,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	30,000.00	25,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	234,000.00	156,777.00
210807	Газрын төлбөр	138,000.00	147,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	298,000.00	144,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	223,900,273.67	259,706,490.31
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	54,119,966.29	48,699,876.35
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,051,100.00	14,082,074.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	165,729,207.38	196,924,539.96
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	664,876,600.00	137,228,543.51
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	39,628,400.00	80,665,000.00

213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	9,940,000.00	6,747,800.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	28,913,400.00	34,987,200.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	775,000.00	38,930,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	625,248,200.00	0
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	625,248,200.00	0
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	0	56,563,543.51
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0	32,942,218.00
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт	0	23,621,325.51
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН	37,913,267.44	1,207,683,488.82
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	1,247,400.00	0
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	1,247,400.00	0
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН	36,665,867.44	1,207,683,488.82

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,698,119,393.57	2,268,496,949.49
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	177,456,029.57	49,330,075.41
110	Орлогын албан татвар	30,480,689.57	41,719,129.41
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	30,480,689.57	41,719,129.41
110002	Үйл ажиллагааны орлого	2,631,000.00	7,767,290.00
110003	Хөрөнгийн орлого	11,195,375.64	12,123,779.90
110008	Шууд бус орлого	16,654,313.93	21,828,059.51
113	Хөрөнгийн албан татвар	2,640,000.00	2,280,000.00
113002	Бууны албан татвар	2,640,000.00	2,280,000.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	144,335,340.00	5,330,946.00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	2,296,900.00	2,416,228.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	503,500.00	557,600.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	150,000.00	488,500.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	1,643,400.00	1,370,128.00
1181	Газрын төлбөр	0	61,478.00
118101	Газрын төлбөр	0	61,478.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	142,038,440.00	2,853,240.00
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	140,296,440.00	30,000.00
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	120,000.00	1,267,240.00
118204	Байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөр	1,622,000.00	1,556,000.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	85,954,038.00	32,045,873.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	85,954,038.00	32,045,873.00
120003	Торгуулийн орлого	155,000.00	400,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	85,799,038.00	31,645,873.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	82,187,901.00	4,565,000.00

1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,611,137.00	27,080,873.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,434,709,326.00	2,187,121,001.08
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,109,413,600.00	1,325,501,500.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,109,413,600.00	1,325,501,500.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	75,963,646.00	87,307,672.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	5,458,500.00	1,000,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	6,200,000.00	73,983,847.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	61,493,545.00	11,678,825.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	2,811,601.00	645,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,225,700,000.00	745,907,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	625,248,200.00	0
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	512,024,300.00	685,936,500.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	88,427,500.00	59,970,500.00
1330	Төсвийн захирагчдаас	0	4,400,969.08
133002	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0	4,400,969.08
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	23,632,080.00	24,003,860.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	23,632,080.00	24,003,860.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,496,268,082.00	2,138,903,050.51
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,496,268,082.00	2,138,903,050.51
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,771,145,326.00	1,997,347,407.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,127,859,400.00	1,369,489,800.00
210101	Үндсэн цалин	832,942,000.00	921,104,100.00
210102	Нэмэгдэл	209,964,400.00	341,944,360.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	5,544,000.00	5,544,000.00
210104	Урамшуулал	60,721,700.00	74,753,240.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	18,687,300.00	26,144,100.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	140,414,000.00	184,857,700.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	95,481,900.00	130,085,000.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	11,233,100.00	13,693,000.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,986,400.00	10,954,500.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,246,500.00	2,738,800.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	22,466,100.00	27,386,400.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	202,999,000.00	201,974,300.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	13,657,300.00	14,885,300.00
210302	Түлш, халаалт	187,025,800.00	183,148,800.00
210303	Цэвэр, бохир ус	2,315,900.00	3,940,200.00

Эрдэнэбүрэн сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

2104	Хангамж, бараа материалын зардал	51,733,801.00	59,961,655.00
210401	Бичиг хэрэг	6,468,400.00	6,446,300.00
210402	Тээвэр, шатахуун	35,651,401.00	34,818,555.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,269,700.00	6,552,700.00
210404	Ном, хэвлэл	317,200.00	8,582,700.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,821,200.00	2,355,500.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,205,900.00	1,205,900.00
2105	Нормативт зардал	115,177,580.00	79,482,467.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	26,702,500.00	31,147,025.00
210502	Хоол, хүнс	83,055,280.00	43,932,942.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	5,419,800.00	4,402,500.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	6,011,700.00	6,235,400.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	0	4,000,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	300,000.00	300,000.00
210604	Урсгал засвар	5,711,700.00	1,935,400.00
2107	Томилолт, зочны зардал	10,160,700.00	4,061,200.00
210702	Дотоод албан томилолт	10,160,700.00	4,061,200.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	56,560,300.00	39,470,585.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	54,791,800.00	36,380,585.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	793,500.00	1,219,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	0	183,100.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	275,000.00	346,100.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	30,000.00	55,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	234,000.00	375,000.00
210807	Газрын төлбөр	138,000.00	147,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	298,000.00	764,800.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	60,228,845.00	51,814,300.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	56,177,745.00	46,148,600.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,051,100.00	5,665,700.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	725,122,756.00	141,555,643.51
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	39,628,400.00	84,992,100.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	9,940,000.00	6,747,800.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	28,913,400.00	34,987,200.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	775,000.00	43,257,100.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	685,494,356.00	0
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	625,248,200.00	0
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	60,246,156.00	0
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	0	56,563,543.51
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0	32,942,218.00
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт	0	23,621,325.51
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	201,851,311.57	129,593,898.98
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	115,416,300.00	144,902,507.00

22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	115,416,300.00	144,902,507.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	115,416,300.00	144,902,507.00
220001	Барилга байгууламж	21,400,000.00	26,000,000.00
221001	Их засвар	12,000,000.00	26,119,838.00
222001	Тоног төхөөрөмж	18,000,000.00	92,782,669.00
223001	Бусад хөрөнгө	6,869,600.00	0
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	57,146,700.00	0
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-115,416,300.00	-144,902,507.00
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	-58,339,000.00	-38,000,000.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	58,339,000.00	38,000,000.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	58,339,000.00	38,000,000.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	28,096,011.57	-53,308,608.02
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	61,480,351.94	89,576,363.51
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	89,576,363.51	36,267,755.49

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
2018 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,961,661,736.90	1,711,630,681.79	-182,696,141.50	3,490,596,277.19
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	22,333,209.65	22,333,209.65
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,961,661,736.90	1,711,630,681.79	-160,362,931.85	3,512,929,486.84
Тайлант үеийн үр дүн	0	0	36,665,867.44	36,665,867.44
2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,961,661,736.90	1,711,630,681.79	-123,697,064.41	3,549,595,354.28
2020 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	1,961,661,736.90	1,711,630,681.79	-123,697,064.41	3,549,595,354.28
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	-406,787.71	-406,787.71
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,961,661,736.90	1,711,630,681.79	-124,103,852.12	3,549,188,566.57
Тайлант үеийн үр дүн	0	0	1,207,683,488.82	1,207,683,488.82
2020 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	1,961,661,736.90	1,711,630,681.79	1,083,579,636.70	4,756,872,055.39

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

(төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	Зөрүү
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,216,391,900.00	2,177,934,342.00	- 38,457,558.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,098,041,400.00	2,061,583,842.00	- 36,457,558.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,008,737,500.00	1,976,591,742.00	- 32,145,758.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,369,778,100.00	1,368,489,800.00	-1,288,300.00
210101	Үндсэн цалин	921,104,100.00	921,104,100.00	0.00
210102	Нэмэгдэл	341,071,300.00	340,944,360.00	-126,940.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	5,544,000.00	5,544,000.00	0.00
210104	Урамшуулал	75,914,600.00	74,753,240.00	-1,161,360.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	26,144,100.00	26,144,100.00	0.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	184,891,000.00	184,857,700.00	-33,300.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	130,103,400.00	130,085,000.00	-18,400.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	13,696,700.00	13,693,000.00	-3,700.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	10,957,500.00	10,954,500.00	-3,000.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,739,500.00	2,738,800.00	-700.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	27,393,900.00	27,386,400.00	-7,500.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	201,974,300.00	201,974,300.00	0.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	14,885,300.00	14,885,300.00	0.00
210302	Түлш, халаалт	183,148,800.00	183,148,800.00	0.00
210303	Цэвэр, бохир ус	3,940,200.00	3,940,200.00	0.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	59,314,500.00	59,314,500.00	0.00
210401	Бичиг хэрэг	6,096,300.00	6,096,300.00	0.00
210402	Тээвэр, шатахуун	34,521,400.00	34,521,400.00	0.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,552,700.00	6,552,700.00	0.00
210404	Ном, хэвлэл	8,582,700.00	8,582,700.00	0.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,355,500.00	2,355,500.00	0.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,205,900.00	1,205,900.00	0.00
2105	Нормативт зардал	96,718,700.00	70,011,842.00	- 26,706,858.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	21,676,400.00	21,676,400.00	0.00
210502	Хоол, хүнс	70,639,800.00	43,932,942.00	- 26,706,858.00

210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	4,402,500.00	4,402,500.00	0.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	6,235,400.00	6,235,400.00	0.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	4,000,000.00	4,000,000.00	0.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	300,000.00	300,000.00	0.00
210604	Урсгал засвар	1,935,400.00	1,935,400.00	0.00
2107	Томилолт, зочны зардал	4,061,200.00	4,061,200.00	0.00
210702	Дотоод албан томилолт	4,061,200.00	4,061,200.00	0.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	39,387,600.00	35,932,700.00	-3,454,900.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	36,288,700.00	32,842,700.00	-3,446,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,219,000.00	1,219,000.00	0.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	183,100.00	183,100.00	0.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	355,000.00	346,100.00	-8,900.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	55,000.00	55,000.00	0.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	375,000.00	375,000.00	0.00
210807	Газрын төлбөр	147,000.00	147,000.00	0.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	764,800.00	764,800.00	0.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	46,376,700.00	45,714,300.00	-662,400.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	41,048,600.00	41,048,600.00	0.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	5,328,100.00	4,665,700.00	-662,400.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	89,303,900.00	84,992,100.00	-4,311,800.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	89,303,900.00	84,992,100.00	-4,311,800.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	10,984,600.00	6,747,800.00	-4,236,800.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	34,987,200.00	34,987,200.00	0.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	43,332,100.00	43,257,100.00	-75,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	78,350,500.00	78,350,500.00	0.00
220001	Барилга байгууламж	26,000,000.00	26,000,000.00	0.00
221001	Их засвар	6,500,000.00	6,500,000.00	0.00
222001	Тоног төхөөрөмж	45,850,500.00	45,850,500.00	0.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	40,000,000.00	38,000,000.00	-2,000,000.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	40,000,000.00	38,000,000.00	-2,000,000.00

III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,216,391,900.00	2,170,575,215.00	- 45,816,685.00
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,325,501,500.00	1,292,559,282.00	- 32,942,218.00
310003	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,325,501,500.00	1,292,559,282.00	- 32,942,218.00
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	823,380,100.00	822,366,200.00	-1,013,900.00
320001	Орон нутгийн төсвөөс	763,409,600.00	762,395,700.00	-1,013,900.00
320002	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	59,970,500.00	59,970,500.00	0.00
33	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	24,005,300.00	24,003,860.00	-1,440.00
330002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	24,005,300.00	24,003,860.00	-1,440.00
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	43,505,000.00	31,645,873.00	- 11,859,127.00
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,105,000.00	4,565,000.00	1,460,000.00
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	20,400,000.00	27,080,873.00	6,680,873.00
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	20,000,000.00	0	- 20,000,000.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0	23,955,038.00	23,955,038.00
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0	16,595,911.00	16,595,911.00
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	632	887	255
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	6	6	0
610001	Төсвийн байгууллага	6	6	0
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	116	116	0
620001	Удирдах ажилтан	13	13	0
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	67	67	0
620003	Үйлчлэх ажилтан	30	30	0
620004	Гэрээт ажилтан	6	6	0

4.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

(төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	ТЗ цэвэр дүн
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	87,307,672.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	20,755,665.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	20,755,665.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,000,000.00
210102	Нэмэгдэл	1,000,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	647,155.00
210401	Бичиг хэрэг	350,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	297,155.00
2105	Нормативт зардал	9,470,625.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	9,470,625.00

2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	3,537,885.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	3,537,885.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	6,100,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	5,100,000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,000,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	66,552,007.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	66,552,007.00
221001	Их засвар	19,619,838.00
222001	Тоног төхөөрөмж	46,932,169.00
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	87,307,672.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	87,307,672.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	1,000,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	73,983,847.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	11,678,825.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	645,000.00

3. АУДИТЫН ТАЙЛАН

3.1. Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-т заасны дагуу Эрдэнэбүрэн сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүн, дүгнэлтийг төсвийн төвлөрүүлэн захирагч, засаг дарга У.Цэрэнтогтох танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд үйлчлүүлэгчийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтын системд хийсэн үнэлгээний тойм, аудитын явцад илрүүлсэн зүйлс, гаргасан шийдлүүд, анхаарал хандуулахуйц залруулаагүй материаллаг болон материаллаг бус алдаа зөрчил зэрэг аудитын үр дүнгийн талаарх тайлбар, тодруулга, аудитын санал дүгнэлтийн хэлбэр, түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан тэмдэглэв.

Аудитын дүнд үндэслэн төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд ОНХС, сум хөгжүүлэх сангийн үйл ажиллагаа, харьяа байгууллагуудын төсвийн төлөвлөлт, зарцуулалт, тайлагнал, татварын орлогын төлөвлөлт, бүрдүүлэлтийн талаар зөвлөмжүүдийг менежментийн захидалд тусгасан болно.

Аудитыг 2021 оны 03 дугаар сарын 20- наас 2021 оны 03 дугаар сарын 25-ны хооронд гүйцэтгэж, аудитын тайланг 2021 оны 03 дугаар сарын 26-ны өдөр эцэслэн баталгаажуулж, төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид хүргүүлэхээр төлөвлөн, Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Б.Должинжав гүйцэтгэв.

Эрдэнэбүрэн сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Төрийн аудитын газарт 2021 оны 03 дугаар сарын 10-ны өдөр 1/98 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй

Эрдэнэбүрэн сумын засаг дарга нь ногоон эдийн засагт суурилсан, иргэд нь ажилтай, орлоготой, төрсөн нутагтаа таатай амьдрах орчин бүрдсэн, аймгийн тэргүүний сум болно эрхэм зорилгын дор үйл ажиллагааны чиглэл зорилтоо тодорхойлон ажиллажээ.

Дээрх эрхэм зорилгынхоо хүрээнд дор дурдсан үйл ажиллагааны стратегийн зорилтыг хэрэгжүүлэхээр тодорхойлсон байна. Үүнд:

- Аймгийн засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хүрээнд сумынхаа эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийг эрчимжүүлж, байгаль орчин, бизнест ээлтэй ногоон хөгжлийн бодлого хэрэгжүүлэх
- Төрийн үйлчилгээг чанарын шинэ шатанд гаргаж, ард иргэдийнхээ амьдрах орчныг сайжруулах, аж амьдралыг дээшлүүлэх олон талт үйл ажиллагаа явуулах

3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв бэлтгэх үүрэгтэй.

Эрдэнэбүрэн сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцсэн байна.

Ховд аймгийн Засаг даргын дэргэдэх санхүү, дотоод аудитын албанаас 2020 оны 4 дүгээр сард Эрдэнэбүрэн сумын ТТЗ-ийн харьяа төсөвт байгууллагуудын 2016-2019 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд хяналт шалгалт хэрэгжүүлсэн байна.

Тус аудитаар нийт 78 ажилтан, албан хаагч, иргэдтэй холбоотой 29661.9 мянган төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоосноос 21761.3 мянган төгрөгийн актын төлбөрийг барагдуулсан байна.

Эрдэнэбүрэн сумын ТТЗ-ын үндсэн үйл ажиллагаа, санхүүгийн дотоод хяналтын эрсдэлийг төлөвлөлтийн үе шатанд дунд гэж үнэлсэн бөгөөд гүйцэтгэлийн шатанд дахин хянахад үр нөлөөтэй гэж үзлээ.

3.4 Материаллаг байдал

Аудитыг төлөвлөх үе шатны материаллаг байдлын түвшнийг Б201, аудитыг гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлын түвшнийг В401 маягтаар тус тус баримтжуулан баталгаажуулав.

Аудитыг төлөвлөх болон гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зарлагыг сонгож, хувь хэмжээг 1 хувиар тогтоов.

Энэ нь материаллаг байдлыг үнэ цэнэ талаас нь авч үзэхийн тулд санхүүгийн тайлангийн хамгийн чухал хэсэг болох санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зарлагын дүнг сонгон авч үзлээ.

Төлөвлөлтийн үе шатанд 2019 оны жилийн эцсийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангаас тооцсон бол гүйцэтгэлийн үе шатанд 2020 оны жилийн эцсийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн нийт зарлага 2348479.3 мянган төгрөгөөс 1 хувиар тооцож 23484.8 мянган төгрөгөөр материаллаг байдлыг тооцсон болно.

3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт

3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн оны эхний үлдэгдэл 89576.3 мянган төгрөг байсан бол оны эцэст 36267.7 мянган төгрөг болж, 53308.6 мянган төгрөгөөр буурчээ.

Хүснэгт № 1. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдлийг байгууллагаар задалбал:

/мянган төгрөг/

Код:	Байгууллагын нэрс	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
31	Хо. Эр. Сум хөгжүүлэх сан	23,955.0	16,595.9	-7,359.1
31	Хо. Эр.Орон нутгийн ерөнхий орлого	65,621.3	19,671.8	-45,949.5
	Нийт	89,576.3	36,267.7	-53,308.6

3.5.2 Авлага

Авлагын данс оны эхэнд 194524.2 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байсан бол оны эцэст 211388.6 мянган төгрөг болж, 16864.4 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 4. Авлага дансны үлдэгдлийг ангиллаар харуулбал:

/мянган төгрөг/

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
33	АВЛАГА	194,524.2	211,388.6	16,864.4
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	745.8	8,934.8	8,189.0
33402	Татвар, НДШ-ын авлага /ТӨҮГ/	782.4	0.0	-782.4
33500	Бусад авлага	27,336.0	14,663.7	-12,672.2
33600	Зээлийн авлага	165,660.0	187,790.1	22,130.2

Нийт авлагын дийлэнхийг сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн авлага эзэлж байгаа бөгөөд оны эхэнд 165659.9 мянган төгрөгийн зээлийн авлагын үлдэгдэлтэй байсан ба тайлант онд 38000.0 мянган төгрөгийн зээл олгож, 10811.0 мянган төгрөгийн хүү, алданги

ногдуулж, 26680.9 мянган төгрөгийн зээл, зээлийн хүү эргэн төлөгдөж, оны эцэст 187790.1 мянган төгрөгийн авлагын үлдэгдэлтэй байна.

Зээлийн авлагын үлдэгдлийн 100290.1 мянган төгрөг нь хугацаа хэтэрсэн авлага бөгөөд хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн байна.

Сум хөгжүүлэх сангийн дансаар дамжуулан 2019 онд малжуулах төслөөс 18339.0 мянган төгрөгөөр хээлтүүлэгч 100 малыг 4 багт хуваарилан олгож, 2 жилийн хугацаанд буцаан төлүүлэхээр гэрээ байгуулан авлагаар бүртгэжээ. Үүнээс тайлант онд 3960.0 мянган төгрөгийн авлага барагдаж, 14379.0 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна. /Ковид-19 вирус Ховд аймагт бүртгэгдэж, хөл хорио тогтоосон нөхцөл байдлын улмаас тухайн үйл ажиллагааны баримт бичиг аудитаар бүрэн хянагдаагүй болно/

Хүснэгт № 3. Авлага дансны үлдэгдлийг байгууллагаар задалбал:

/мянган төгрөг/

Код:	Байгууллагын нэрс	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
33	Хо. Эр. Засаг даргын тамгын газар	782.4	0.0	-782.4
33	Хо. Эр. Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	0.0	308.8	308.8
33	Хо. Эр. Соёлын төв	0.0	286.0	286.0
33	Хо. Эр. Сум хөгжүүлэх сан	183999.0	202169.1	18170.1
33	Хо. Эр. Сургууль	9615.5	5651.6	-3963.9
33	Хо. Эр. Хүн эмнэлэг	127.3	631.1	503.8
33	Хо. Эр. Цэцэрлэг	0.0	2342.0	2342.0
	Нийт	194524.2	211388.6	16864.4

Аудитын илрүүлэлт:

-Эрдэнэбүрэн сумын ерөнхий боловсролын сургууль цалингийн зардлаас Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын албанд 4933.5 мянган төгрөгийн актын төлбөрийг төсвийн хөрөнгөөс барагдуулж, авлага үүсгэсэн, мөн ажилчидтай холбоотой 618.6 мянган төгрөгийн эзэн тодорхойгүй авлага он дамжин бүртгэгдсээр байгаа ба эзэн холбогдогчийг тодорхойлж барагдуулаагүй байна.

- Сумын ЗДТГ-ын цалин хөлсний татварын тайлангийн тооцоо үлдэгдэл зөрүүтэй

3.5.2.2 Урьдчилж гарсан зардал

Хүснэгт № 5. Урьдчилж гарсан зардлын дансны үлдэгдлийг байгууллагаар ангилж харуулбал:

/мянган төгрөг/

Код:	Байгууллагын нэрс	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
34	Хо. Эр.Орон нутгийн хөгжлийн сан	0	18000.0	18000.0
	Нийт	0	18000.0	18000.0

Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалтаар Хар ус багт жишиг хашааны 15000.0 мянган төгрөгийн зардал, мөн сургуулийн хичээлийн байрны камержуулалтын ажлыг тайлант онд хүлээн аваагүй учир аудитын явцад урьдчилж гарсан зардлаар залруулж бүртгэлээ.

3.5.3 БАРАА МАТЕРИАЛ

Бараа материал дансны оны эхний үлдэгдэл 166811.8 мянган төгрөг байсан бол оны эцэст 169055.4 мянган төгрөг болж, 2243.6 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 6. Бараа материал дансны үлдэгдлийг байгууллагаар харуулбал:

/мянган төгрөг/

Код:	Байгууллагын нэрс	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт

35	Хо. Эр. Засаг даргын тамгын газар	41,873.2	38,673.0	-3,200.2
35	Хо. Эр. Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	6,502.7	5,344.1	-1,158.6
35	Хо. Эр. Соёлын төв	10,132.4	11,113.8	981.4
35	Хо. Эр. Сум хөгжүүлэх сан	0.0	0.0	0.0
35	Хо. Эр. Сургууль	63,540.8	62,422.6	-1,118.2
35	Хо. Эр. Хүн эмнэлэг	18,241.4	24,170.5	5,929.1
35	Хо. Эр. Цэцэрлэг	26,521.3	27,331.4	810.1
	Нийт	166,811.8	169,055.4	2,243.6

Хүснэгт № 7. Бараа материал дансны өөлчлөлт:

/мянган төгрөг/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Төсөвт байгууллага
1	Оны эхний үлдэгдэл	166,811.8
2	Нэмэгдсэн	167,319.4
201	Худалдан авсан	156,741.2
202	Хандиваар	6,431.8
205	Бусад	4,146.4
3	Хасагдсан	165,075.9
301	Худалдсан, зарцуулсан	164,855.9
304	Бусад	220.0
4	Эцсийн үлдэгдэл	169,055.4

Эрдэнэбүрэн сумын ТТЗ-ийн харьяа байгууллагууд нь тайлан хугацаанд 156741.2 төгрөгийн бараа материалыг төсвийн хөрөнгөөр худалдан авч, 10578.2 мянган төгрөгийн бараа материал үнэ төлбөргүй хүлээн авч, 165075.9 мянган төгрөгийн бараа материалыг үйл ажиллагаанд зарцуулжээ.

Аудитын илрүүлэлт:

-Сумын ЗДТГ, Эд хөрөнгийн тооллого хийж, тооцоо бодоогүй. Малын нас дэвшил, өөрчлөлтийн бүртгэл тооцоо байхгүй,

-Хүүхдийн цэцэрлэг малыг зах зээлийн үнээр үнэлж данс бүртгэлд тусгаагүй хямд үнэтэй дансанд бүртгэгдсэн, ашиг шим, нас дэвшилтийн тооцоо хийгээгүй,

-Ерөнхий боловсролын сургууль эргэлтийн болон эргэлтийн бус хөрөнгийн тооллого хийсэн боловч тооллогын үр дүнг тооцож данс бүртгэлд тусгаагүй, түүнчлэн дотуур байрны хүнсний скаладанд байсан хадгалалтын горим, хугацаа, стандарт нэн чухал шаардлагатай болон шаардагдахгүй нийт 110 нэр төрлийн 7464.4 мянган төгрөгийн хүнсний материал устгалд оруулж төсвийн хөрөнгийг арвиан хэмнэлтгүй зарцуулсан.

-Сумын ИТХ-ын шатахууны замын хуудас байхгүй, тооцоо бодоогүй, шатах тослох материалын няравын тайлан гаргаагүй, анхан шатны баримтын бүрдэл дутуу

Дээрх алдаа зөрчлийг төсвийн шууд захирагч нарын тайланд тусган шийдвэрлэснийг Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч дотоод хяналт хэрэгжүүлэн ажиллах шаардлагатай.

3.5.4 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгө дансны оны эхний үлдэгдэл 4035084.4 мянган төгрөг байсан бол оны эцэст 5460519.8 мянган төгрөг болж, 1425435.4 мянган төгрөгөөр өсчээ.

Хүснэгт № 8. Үндсэн хөрөнгө дансны өөрчлөлт:

/мянган төгрөг/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Төсөвт байгууллага

1	Үндсэн хөрөнгийн оны эхний үлдэгдэл	4,035,084.4
2	Нэмэгдсэн	1,425,435.4
201	Худалдан авсан	108267.0
205	Бусад	1317168.4
4	ҮНДСЭН ХӨРӨНГИЙН ЭЦСИЙН ҮЛДЭГДЭЛ	5,460,519.8
6	Хуримтлагдсан элэгдлийн оны эхний үлдэгдэл	-935,984.0
801	Элэгдлийн зардал тайлант хугацааны	196,924.5
10	ХУРИМТЛАГДСАН ЭЛЭГДЛИЙН ЭЦСИЙН ҮЛДЭГДЭЛ	-1,132,908.6
11	ҮЛДЭГДЭЛ ӨРТӨГ	4,327,611.2

Тайлант хугацаанд төсвийн хөрөнгөөр 108267.0 мянган төгрөгийн хөрөнгө худалдан авч, 1317168.4 мянган төгрөгийн хөрөнгийг үнэ төлбөргүй хүлээн авч данс бүртгэлд тусгасан байна.

ОНХС аас ЕБС-д шилжүүлсэн 15850.0 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгөд устгах бичилт хийж тохируулсан байна.

Хүснэгт № 9. Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдлийг байгууллагаар ангилбал /мянган төгрөг/

Код:	Байгууллагын нэрс	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
39	Хо. Эр. Засаг даргын тамгын газар	801,061.0	1,910,008.5	1,108,947.5
39	Хо. Эр. Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	2,161.1	2,075.2	-85.9
39	Хо. Эр. Соёлын төв	580,818.2	569,576.2	-11,242.0
39	Хо. Эр. Сум хөгжүүлэх сан	0.0	0.0	0.0
39	Хо. Эр. Сургууль	1,064,214.4	1,212,607.5	148,393.1
39	Хо. Эр. Хүн эмнэлэг	350,679.6	334,745.8	-15,933.8
39	Хо. Эр. Цэцэрлэг	300,166.1	298,598.0	-1,568.1
	Нийт	3,099,100.4	4,327,611.2	1,228,510.8

Аудитын илрүүлэлт:

- Сумын ЗДТГ эд хөрөнгийн тооллого хийж тооцоо бодоогүй,

-Ерөнхий боловсролын сургууль эд хөрөнгийн тооллого хийсэн боловч тооцоо бодоогүй, үр дүнг нягтлан бодох бүртгэлд тусгаагүй, хөрөнгийг буруу ангилан бүртгэсэн байна. Түүнчлэн Боловсрол соёл урлагийн газраас 2019 онд хэрэгжүүлсэн 21604.8 мянган төгрөгийн 2 тэтгэлэгт хөтөлбөрийн санхүүжилтээр бий болсон эд хөрөнгийг данс бүртгэлд бүрэн тусгаагүй.

-Эрүүл мэндийн төв эд хөрөнгийн тооллогын бүртгэл, тайланг аудитад ирүүлээгүй учир нөхцөл байдлыг тодорхойлж, дүгнэлт өгөх боломж бүрдээгүй.

3.5.5 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн оны эхний үлдэгдэл 417.4 мянган төгрөг байсан бол оны эцэст 5451.0 мянган төгрөг болж, 5033.6 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 10. Өр төлбөр дансны үлдэгдлийг байгууллагаар харуулбал: /мянган төгрөг/

Код:	Байгууллагын нэрс	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
41	Хо. Эр. Соёлын төв	204.3	206.0	1.7
41	Хо. Эр. Сургууль	0.0	529.2	529.2
41	Хо. Эр. Хүн эмнэлэг	213.1	270.1	57.0
41	Хо. Эр. Цэцэрлэг	0.0	44.7	44.7
41	Хо. Эр. Орон нутгийн ерөнхий орлого	0.0	4,401.0	4401.0
	Нийт	417.4	5,451.0	5033.6

Хүснэгт № 11. Өр төлбөр дансны ангилал:

/мянган төгрөг/

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	417.4	5,450.9	5,033.5
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	213.1	520.8	307.7
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	0.0	4,401.0	4,401.0
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	0.0	529.2	529.2
41363	Татварын өглөг /ТӨҮГ/	87.9	0.0	-87.9
41364	НДШ-ийн өглөг /ТӨҮГ/	116.4	0.0	-116.4

3.5.6 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эхний үлдэгдэл 3549595.4 мянган төгрөг байсан бол эцсийн үлдэгдэл 4756872.1 мянган төгрөг болж, 1207276.7 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 12. Цэвэр хөрөнгө, өмчийн байдал:

/мянган төгрөг/

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	3,549,595.4	4,756,872.1	1,207,276.7
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,961,661.7	1,961,661.7	0.0
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	-160,362.9	-124,103.9	36,259.1
51220	Тайлант үеийн үр дүн	36,665.9	1,207,683.5	1,171,017.6
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1,711,630.7	1,711,630.7	0.0

Засгийн газрын сан, хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл дансанд өөрчлөлт ороогүй ба өмнөх үеийн үр дүн 406.8 мянган төгрөгөөр буурсан нь ЗДТГ-ын тайланд тухайн дүнгээр өмнөх оны бүртгэлийн алдааны залруулга хийгдсэнээс шалтгаалжээ.

Тайлант хугацааны үр дүн 1171017.6 мянган төгрөгөөр өссөний дийлэнх нь хөрөнгө оруулалтаар үнэ төлбөргүйгээр хөрөнгө хүлээн авсантай холбоотой байна.

Хүснэгт № 13 Цэвэр хөрөнгө өмчийн дүнг төсвийн захирагчдаар ангилж харуулбал: /мянган төгрөг/

Код	Байгууллагын нэр	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
51	Хо. Эр.Орон нутгийн ерөнхий орлого	65,621.3	15,270.9	-50,350.5
51	Хо. Эр.Орон нутгийн хөгжлийн сан	0.0	18,000.0	18,000.0
51	Хо. Эр. Сум хөгжүүлэх сан	207,954.0	218,765.0	10,811.0
51	Хо. Эр. Хүн эмнэлэг	368,835.1	359,277.3	-9,557.8
51	Хо. Эр. Сургууль	1,137,370.7	1,280,152.5	142,781.8
51	Хо. Эр. Цэцэрлэг	326,687.4	328,226.7	1,539.3
51	Хо. Эр. Засаг даргын тамгын газар	843,716.7	1,948,681.5	1,104,964.7
51	Хо. Эр. Соёлын төв	590,746.3	580,770.0	-9,976.3
51	Хо. Эр. Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	8,663.8	7,728.1	-935.7
Нийт		3,549,595.4	4,756,872.1	1,207,276.7

3.5.10 Орлогын данс

Санхүүгийн үр дүнгийн тайлангаар үйл ажиллагааны орлого өмнөх оноос 865095.0 мянган төгрөгөөр буюу 32 хувиар өссөн байна.

Эрдэнэбүрэн сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Хүснэгт № 14 Орлогыг нэр төрлөөр ангилж харуулбал:

/мянган төгрөг/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он	Өөрчлөлт
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,691,067.8	3,556,162.8	865,095.0
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	177,456.0	49,330.1	-128,125.9
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	30,480.7	41,719.1	11,238.4
113	Хөрөнгийн албан татвар	2,640.0	2,280.0	-360.0
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	144,335.3	5,331.0	-139,004.3
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	78,902.4	1,324,112.7	1,245,210.3
120	Нийтлэг татварын бус орлого	78,902.4	1,324,112.7	1,245,210.3
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,434,709.3	2,182,720.0	-251,989.3

Өмнөх оны үзүүлэлтээс орлого материаллаг хэмжээгээр нэмэгдсэн шалтгаан нь татварын бус орлогод хамаарах үнэ төлбөргүй 1327746.6 мянган төгрөгийн хөрөнгө хүлээн авсан нь гол нөлөө үзүүлжээ.

Хүснэгт № 15 Орлогыг ангилж харуулбал:

/мянган төгрөг/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Төсөвт байгууллага, төсөл сан	Төрийн сан	Устгах бичилт	Нэгтгэсэн нийт дүн
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,598,741.9	735,666.6	778,245.7	3,556,162.8
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	0.0	49,330.1	0.0	49,330.1
110	Орлогын албан татвар	0.0	41,719.1	0.0	41,719.1
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	0.0	41,719.1	0.0	41,719.1
113	Хөрөнгийн албан татвар	0.0	2,280.0	0.0	2,280.0
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	0.0	5,331.0	0.0	5,331.0
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,339,562.7	400.0	15,850.0	1,324,112.7
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,339,562.7	400.0	15,850.0	1,324,112.7
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,259,179.2	685,936.5	762,395.7	2,182,720.0

Санхүүгийн үр дүнгийн тайлангаар төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа байгууллагууд нийт 4334408.5 мянган төгрөгийн орлого тайлагнаж, үүнээс 778245.7 мянган төгрөгийн давхардсан орлогыг устгасан байна.

Хүснэгт № 16 Орлогыг төсвийн захирагчдаар ангилж харуулбал:

/мянган төгрөг/

Код:	Байгууллагын нэрс	Өмнөх он	Тайлант он	Өөрчлөлт
12	Хо. Эр. Засаг даргын тамгын газар	47,042.5	1,107,577.8	1,060,535.3
12	Хо. Эр. Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	0.0	625.0	625.0
12	Хо. Эр. Соёлын төв	2,500.0	3,470.9	970.9
12	Хо. Эр. Сум хөгжүүлэх сан	3,211.1	10,811.0	7,599.9
12	Хо. Эр. Сургууль	17,439.5	181,654.7	164,215.2
12	Хо. Эр. Хүн эмнэлэг	2,222.2	8,069.4	5,847.2
12	Хо. Эр. Цэцэрлэг	6,332.0	11,503.8	5,171.8
12	Хо. Эр. Орон нутгийн ерөнхий орлого	155.0	400.0	245.0
	Нийт	78,902.4	1,324,112.7	1,245,210.3

3.5.11 Зардлын данс

Санхүүгийн үр дүнгийн тайлангаар үйл ажиллагааны зардал өмнөх оноос 304675.2 мянган төгрөгөөр буюу 11.5 хувиар буурчээ.

Хүснэгт № 17 Зардлыг ангилж харуулбал:

/мянган төгрөг/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он	Өөрчлөлт
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2,653,154.5	2,348,479.3	-304,675.2
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,653,154.5	2,348,479.3	-304,675.2
210	Бараа, ажил үйлчилгээний зардал	1,988,277.9	2,211,250.8	222,972.9
213	Улсгал шилжүүлэг	664,876.6	137,228.5	-527,648.1

Санхүүгийн үр дүнгийн тайлангаар төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа байгууллагууд нийт 3126725.0 мянган төгрөгийн зардал тайлагнаж, үүнээс 778245.7 мянган төгрөгийн давхардсан зардлыг устгасан байна.

Санхүүгийн үр дүнгийн тайлангаар төсөвт байгууллага, төсөл сангууд нийт 2340708.0 мянган төгрөгийн зардлыг урсгал зардалд зарцуулжээ.

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Төсөвт байгууллага, төсөл сан	Төрийн сан	Устгах бичилт	Нэгтгэсэн нийт дүн
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2,340,708.0	786,017.0	778,245.7	2,348,479.3
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,340,708.0	786,017.0	778,245.7	2,348,479.3
210	Бараа, ажил үйлчилгээний зардал	2,227,100.8	0	15,850.0	2,211,250.8
213	Улсгал шилжүүлэг	113,607.2	786,017.0	762,395.7	137,228.5

Хүснэгт № 18 Зардлыг төсвийн захирагчдаар ангилж харуулбал:

/мянган төгрөг/

Код	Байгууллагын нэр	Өмнөх он	Тайлант он	Өөрчлөлт
21	Хо. Эр.Орон нутгийн ерөнхий орлого	625,248.2	786,017.0	160,768.8
21	Хо. Эр.Орон нутгийн хөгжлийн сан	58,269.6	27,350.5	-30,919.1
21	Хо. Эр. Хүн эмнэлэг	371,376.6	414,692.8	43,316.2
21	Хо. Эр. Сургууль	818,306.6	964,617.5	146,310.9
21	Хо. Эр. Цэцэрлэг	210,621.9	215,721.9	5,099.9
21	Хо. Эр. Засаг даргын тамгын газар	416,277.6	551,939.7	135,662.1
21	Хо. Эр. Соёлын төв	93,542.8	100,092.2	6,549.3
21	Хо. Эр. Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	59,511.1	66,293.4	6,782.3
Нийт		2,653,154.5	3,126,725.0	473,570.5

Аудитын илрүүлэлт:

-Эрүүл мэндийн төв хэвтэн эмчлүүлэгчдийн хоолны төсвөөс эмнэлгийн ажилтнуудын хоол хүнсэнд 668 кг мах буюу 4008.0 мянган төгрөгийн хөрөнгийг зориулалт бусаар зарцуулсан.

-Сумын ЗДТГ гэрээгээр ажил үйлчилгээ гүйцэтгэсний хөлснөөс НДШ, ХХОАТ суутган төсөвт төвлөрүүлж тайлагнаагүй, НДШ-ийн зардлыг санхүүгийн үр дүнгийн тайланд 344.4 мянган төгрөгөөр дутуу, мөнгөн гүйлгээний тайланд 2608.8 мянган төгрөгөөр илүү тайлагнасан,

-Хүүхдийн цэцэрлэг үр дүнгийн урамшууллыг олгохдоо ажилтнуудын ажлыг хүн тус бүрээр бодитой үнэлээгүй, хавтгайруулан олгосон

-ИТХ-ын шатахууны замын хуудас байхгүй, тооцоо бодоогүй, шатах тослох материалын няравын тайлан гаргаагүй, анхан шатны баримтын бүрдэл дутуу

3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Төсвийн төлөвлөлт

Тус төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 2217198.9 мянган төгрөгөөр, нийт зарлагыг 2217198.9 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хүргүүлсэн төсвийн төслөөс 806.9 мянган төгрөгөөр бууруулж 2216392.0 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

Эрдэнэбүрэн сумын ИТХ-ын 2020 оны 09 дүгээр сарын 23-ны 16/02 дугаар тогтоолоор төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны төсвийн орлого, зардлыг 2217198.9 мянган төгрөгөөр баталсан боловч 806.9 мянган төгрөгөөр хасагдаж, 2216392.0 мянган төгрөгөөр аймгийн нэгдсэн төсөв төлөвлөгөөнд тусгажээ.

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 13 хөтөлбөрт зориулан 2216392.0 мянган төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 2098041.4 мянган төгрөгийг урсгал зардалд, 78350.5 мянган төгрөгийг хөрөнгийн зардалд, 40000.0 мянган төгрөгийг эргэж төлөгдөх төлбөрийг хассан цэвэр зээлд зарцуулахаар төлөвлөжээ.

Аудитын илрүүлэлт:

-Төсвийн төлөвлөлтийг оновчтой төлөвлөөгүй, түүнчлэн цалин, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардал, бараа үйлчилгээний бусад зардлыг бүлэг хооронд зөвшөөрөлгүй гүйлгэн зарцуулахаас гадна бүлэг дотроо зохих бус зардлын эдийн засгийн ангиллаас гүйлгээ хийсэн байна. Дээрх зөрчлийн улмаас санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан үнэн зөв илэрхийлэгдээгүй.

Төсвийн орлого

Эрдэнэбүрэн сум 2216392.0 мянган төгрөгийн орлогын эх үүсвэр бүрдүүлэхээр батлагдсанаас гүйцэтгэлээр 2143846.2 мянган төгрөгийн орлогыг бүрдүүлж, батлагдсанаас 72545.8 мянган төгрөгийн дутуу гүйцэтгэлтэй байна. Үүнд:

Татварын орлогыг 14856.9 мянган төгрөгөөр давуулан биелүүлсэн боловч татварын бус орлого 45401.3 мянга, тусламж санхүүжилтийн орлого 1.4 мянга, оны эхний үлдэгдлээс санхүүжих дүн 42000.0 төгрөгөөр тус тус дутуу гүйцэтгэлтэй байгаа нь дараах нөхцөлөөс шалтгаалж байна.

- Орон нутгийн ерөнхий орлого, СХС-ийн харилцах дансны үлдэгдлийг орлогын эх үүсвэрт төлөвлөснөөс
- Төсвийн санхүүжилтээс төвлөрүүлсэн шилжүүлэг

Хүснэгт дугаар 19. Төсвийн орлогын төлөвлөгөө, гүйцэтгэл /мянган төгрөг/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү
1	НИЙТ ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	2,216,392.0	2,143,846.2	-72,545.8
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	34,473.2	49,330.1	14,856.9
110002	Үйл ажиллагааны орлого	1,817.0	7,767.3	5,950.3
110003	Хөрөнгийн орлого	10,000.0	12,123.8	2,123.8
110008	Шууд бус орлого	10,500.0	21,828.1	11,328.1
113002	Бууны албан татвар	2,191.2	2,280.0	88.8
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	2,450.0	557.6	-1,892.4
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	3,700.0	488.5	-3,211.5
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	710.0	1,370.1	660.1
118101	Газрын төлбөр	0.0	61.5	61.5
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	0.0	30.0	30.0
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	1,605.0	1,267.2	-337.8
118204	Байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөр	1,500.0	1,556.0	56.0
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	2,115,913.5	2,070,512.2	-45,401.3
120003	Торгуулийн орлого	1,000.0	400.0	-600.0
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	43,505.0	31,645.9	-11,859.1
123001	Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого	1,325,501.5	1,292,559.3	-32,942.2
123002	ОНХС-ийн санхүүжилт	59,970.5	59,970.5	0.0
123003	Санхүүгийн дэмжлэг	685,936.5	685,936.5	0.0
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	24,005.3	24,003.9	-1.4
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	24,005.3	24,003.9	-1.4

132006 ОНХО-ын оны эхний үлдэгдлээс

42,000.0

0.0 -42,000.0

Татварын орлого давсан нь 2020 онд сумын иргэдийн Эрдэнэс таван толгой хувьцааны ногдол ашгийн татвар 12537.0 мянган төгрөг шууд бус орлогын дансанд төвлөрсөн нь гол нөлөө үзүүлжээ.

Татварын орлогын ихэнхийг нь нэр төрлөөр давуулан биелүүлсэн боловч улсын тэмдэгтийн хураамж, түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр, ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр хураамжийн орлогууд төлөвлөснөөс тасарсан байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- Төсвийн төлөвлөлтийг оновчтой төлөвлөөгүйгээс ихэнх төсөвт байгууллагууд цалин, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардал, бараа үйлчилгээний зарим зардлыг бүлэг хооронд гүйлгэн зарцуулсан байна. Дээрх зөрчлийн улмаас мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан үнэн зөв илэрхийлэгдээгүй.

Төсвийн зарлага

Нийт зардлын 763409.6 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 59970.5 мянган төгрөгийг орон нутгийн хөгжлийн сангаас, 1325501.5 мянган төгрөгийн тусгай зориулалтын шилжүүлгээс, 24005.3 мянган төгрөгийг эрүүл мэндийн даатгалын сангаас, 23505.0 мянган төгрөгийг төсвийн байгууллагын үйл ажиллагааны орлогоос, 20000.0 мянган төгрөгийг оны эхний үлдэгдлээс санхүүжүүлэхээр төсөвлөснөөс гүйцэтгэлээр ОНХС, ТЗШ-ийн санхүүжилтийг бүрэн авч, орон нутгийн төсвийн санхүүжилтийг 17506.2 мянга, ЭМД-ын сангийн санхүүжилтийг 1.4 мянган төгрөгөөр тус тус дутуу авч, төсвийн байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг 8140.9 мянган төгрөгөөр давуулан биелүүлжээ.

Хүснэгт №.20. Санхүүжилтийн эх үүсвэрийн төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

Д/д	Байгууллагын нэр	Төлөвлөгөө			Гүйцэтгэл		Зөрүү	
		Санхүүжилт	Өөрийн орлого, оны эхний үлдэгдлээс	Нийт	Санхүүжилт	Өөрийн орлого, оны эхний үлдэгдлээс		
1	ЗДТГ	467,797.2	605.0	468,402.2	466,304.6	605.0	466,909.6	-1,492.6
2	ИТХ	64,762.7	0.0	64,762.7	64,732.7	0.0	64,732.7	-30.0
3	Сум хөгжүүлэх сан	0.0	40,000.0	40,000.0	0.0	30,640.9	30,640.9	-9,359.1
4	ОНХСан	45,350.5	0.0	45,350.5	45,350.5	0.0	45,350.5	0.0
5	Соёлын төв	87,336.3	0.0	87,336.3	85,345.0	0.0	85,345.0	-1,991.3
		665,246.7	40,605.0	705,851.7	661,732.8	31,245.9	692,978.7	-12,873.0
6	ЕБСургууль	921,744.6	400.0	922,144.6	898,377.9	400.0	898,777.9	-23,366.7
7	Хүүхдийн цэцэрлэг	203,757.4	0.0	203,757.4	194,181.9	0.0	194,181.9	-9,575.5
8	Эрүүл мэндийн төв	384,638.2	0.0	384,638.2	384,636.8	0.0	384,636.8	-1.4
	ТЗШ-ийн дүн	1,510,140.2	400.0	1,510,540.2	1,477,196.5	400.0	1,477,596.5	-32,943.7
	Нийт сумын дүн	2,175,386.9	41,005.0	2,216,391.9	2,138,929.3	31,645.9	2,170,575.2	-45,816.7

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 2177934.3 мянган төгрөг буюу 98.3 хувьтай байгаа нь урсгал зардал 36457.6 мянга, эргэж төлөгдөх төлбөрийг хассан цэвэр зээл 2000.0 мянган төгрөгөөр тус тус хэмнэгдсэнээс шалтгаалсан байна.

Хүснэгт дугаар 21. Төсвийн зардлыг ангиллаар харуулбал /мянган төгрөг/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,216,391.9	2,177,934.3	-38,457.6
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,098,041.4	2,061,583.8	-36,457.6
210	Бараа, ажил үйлчилгээний зардал	2,008,737.5	1,976,591.7	-32,145.8
213	Урсгал шилжүүлэг	89,303.9	84,992.1	-4,311.8
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	78,350.5	78,350.5	0.0
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	40,000.0	38,000.0	-2,000.0

Хүснэгт дугаар 22. Төсвийн зарлагыг байгууллагаар харуулбал /мянган төгрөг/

Код	Байгууллагын нэр	Батлагдсан төсөв	Гүйцэтгэл	Зөрүү
21	Хо. Эр.Орон нутгийн хөгжлийн сан	45,350.5	45,350.5	0.0
21	Хо. Эр. Сум хөгжүүлэх сан	40,000.0	38,000.0	-2,000.0
21	Хо. Эр. Хүн эмнэлэг	384,638.2	384,636.8	-1.4
21	Хо. Эр. Сургууль	922,144.6	898,777.9	-23,366.7
21	Хо. Эр. Цэцэрлэг	203,757.4	194,181.9	-9,575.5
21	Хо. Эр. Засаг даргын тамгын газар	468,402.2	466,909.6	-1,492.6
21	Хо. Эр. Соёлын төв	87,336.3	85,345.0	-1,991.3
21	Хо. Эр. Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	64,762.7	64,732.7	-30.0
Нийт		2,216,391.9	2,177,934.3	-38,457.6

Хөрөнгө оруулалтын 10 төсөл, арга хэмжээнд нийт 45350.5 мянган төгрөг төлөвлөгдсөнөөс 45350.5 мянган төгрөгийг 10 төсөл арга хэмжээнд төлөвлөсний дагуу бүрэн зарцуулжээ.

Аудитын илрүүлэлт:

- Ихэнх төсөвт байгууллагууд Цалин, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардал, бараа үйлчилгээний зарим зардлыг бүлэг хооронд зөвшөөрөлгүй гүйлгэн зарцуулахаас гадна бүлэг дотроо зохих бус зардлын эдийн засгийн ангиллаас гүйлгээ хийсэн зөрчлүүд түгээмэл байна. Дээрх зөрчлийн улмаас мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан үнэн зөв илэрхийлэгдээгүй.
- Засаг даргын нөөц хөрөнгийг журмын дагуу зориулалтын арга хэмжээг санхүүжүүлэхэд зориулж нийт батлагдсан хөрөнгийн 30-аас доошгүй хувийг тухай бүр Засаг даргын нөөцөд үлдээлгүй зарцуулсан,
- Сумын ЗДТГ төсвийн хөрөнгөөс ном худалдан авахад 5690.0 мянган төгрөг зарцуулсан боловч 3040.0 мянган төгрөгийн ном орлого аваагүй, шууд зардлаар бүртгэсэн. Түүнчлэн дээрх зардалд зарцуулсан хөрөнгийн үр дүн, ач холбогдол нь тодорхой бус байна.

Нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансаар 87307.7 мянган төгрөгийн орлогыг доорх эх үүсвэрээс бүрдүүлж, 20755.6 мянган төгрөгийг урсгал зардалд, 66552.0 мянган төгрөгийг хөрөнгийн зардалд зарцуулсан байна.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансны 87307.7 мянган төгрөгийн зарцуулалтын дийлэнх буюу 74428.8 мянган төгрөг нь ЗДТГ-ын нэмэлт санхүүжилтийн дансаар зарцуулагджээ.

Код	Үзүүлэлт	Тайлант он
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	87,307.7
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	1,000.0
131103	ЗГНХ,ЗДНХ хөрөнгө, түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	73,983.8
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	11,678.8
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	645.0

Аудитын илрүүлэлт:

- Сумын төсвийн орлогыг ЗДТГ-ын нэмэлт санхүүжилтийн дансаар төвлөрүүлэн зарцуулсан

3.7 Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны цахим хуудсанд тайлант хугацаанд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн мэдээлбэл зохих 154 мэдээллээс 130 мэдээллийг хугацаанд нь, 190 мэдээллийг хугацаа хоцроож, 5 мэдээллийг огт мэдээлээгүй байна. Үүнд: Санхүүгийн тайлан, аудитын дүгнэлт, аудитын дүгнэлтийн мөрөөр хийж хэрэгжүүлсэн ажлын тайлан, худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөө, тайлан зэргийг шилэн дансны цахим системд мэдээлээгүй байна.

Түүнчлэн Ерөнхий боловсролын сургууль, Хүүхдийн цэцэрлэг, Эрүүл мэндийн төвийн шилэн дансны мэдээлэл хангалтгүй байсан учир хобогдох албан тушаалтанд зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх албан шаардлага хүргүүлсэн.

3.8. ӨМНӨХ ЗӨВЛӨМЖИЙН ХЭРЭГЖИЛТИЙН ТАЛААРХ ТАЙЛБАР, ТОДРУУЛГА

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид акт, албан шаардлага бичигдээгүй, 18500.0 мянган төгрөгийн 3 алдаа зөрчилд зөвлөмж өгсөн ба хэрэгжилт 90%-тай байна.

Хүснэгт 24 Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн зөвлөмжийн хэрэгжилт /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Биелэгдээгүй		Хэрэгжилтийн хувь
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Зөвлөмж	3	18500.0	3	18500.0	0	0	90%
Нийт	3	18500.0	3	18500.0	0	0	90%

Ерөнхий боловсролын сургууль, Эрүүл мэндийн төвд өмнөх оны санхүүгийн тайлангаар өгөгдсөн зөвлөмжийг бүрэн хэрэгжүүлж ажиллаагүй учир албан шаардлага хүргүүлсэн.

3.9 Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 6 төсвийн байгууллага, 2 тусгай сан, нийт 8 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс төсвийн 5 байгууллагын санхүүгийн тайланд дүгнэлт гаргаж, 1 төсөвт байгууллага, 2 төсөл сан, нийт 3 санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулан гүйцэтгэлээ.

Хүснэгт №25. Аудитад хамрагдсан хэлбэр, аудитын дүгнэлт

№	Байгууллагын ангилал, нэр	Санхүүгийн тайлангийн аудит хийсэн хэлбэр		Аудитын дүгнэлт		
		Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт	Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг
1	Төсвийн шууд захирагч	ЗДТГ	1			1
2		ИТХ		1		
3		Сургууль	1			1
4		Цэцэрлэг	1		1	
5		ЭМТ	1			1
6		Соёлын төв	1		1	
7	ОНТС	СХС		1		
8		ОНХС		1		
Дүн			5	3	2	3

Санхүүгийн тайлангийн аудитад хамрагдсан харьяа байгууллагуудаас 2 нь зөрчилгүй, 3 нь хязгаарлалтай дүгнэлттэй баталгаажсан байна.

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаар илэрсэн алдаа, зөрчил:

Аудитаар нийт 78833.8 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс, 51000.0 мянган төгрөгийн алдааг залруулж, 27833.8 мянган төгрөгийн зөрчлийг давтан гаргахгүй байх 4 зөвлөмж өглөө.

Акт, албан шаардлага

Аудитаар төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид дараах зөрчлийг таслан зогсоох албан шаардлага хүргүүлээ. Үүнд:

Шилэн дансны цахим хуудсанд тайлант хугацаанд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн мэдээлбэл зохих 154 мэдээллээс 130 мэдээллийг хугацаанд нь, 190 мэдээллийг хугацаа хоцроож, 5 мэдээллийг огт мэдээлээгүй байна. Үүнд: Санхүүгийн тайлан, аудитын дүгнэлт, аудитын дүгнэлтийн мөрөөр хийж хэрэгжүүлсэн ажлын тайлан, худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөө, тайлан зэргийг шилэн дансны цахим системд мэдээлээгүй байна.

Шийдвэрлэсэн: Албан шаардлага хүргүүлэх

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид 27833.8 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчилд өгсөн 4 зөвлөмжийг менежментийн захидалд дурдсан болно.

Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайлангийн алдаа, зөрчил

Эрдэнэбүрэн сумын ТТЗ-ын нэгтгэлд хамрагдсан төсвийн шууд захирагчдын 2020 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 289655.8 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрч, 192394.9 мянган төгрөгийн алдааг залруулсан байна.

Залруулагдаагүй 97260.9 мянган төгрөгийн алдаа зөрчлөөс 2602.9 мянган төгрөгийн 2 зөрчилд төлбөрийн акт, 40458.0 мянган төгрөгийн 6 зөрчилд албан шаардлага, 54200.0 мянган төгрөгийн 12 зөрчилд зөвлөмж өгөгджээ.

Хүснэгт № 26. ТТЗ-ын нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар илэрсэн нийт алдаа зөрчил, шийдвэрлэлт /мянган.төгрөг/

Д/д	Нийт алдаа зөрчил	Нийт алдаа, зөрчил		Үүнээс залруулаагүй						Үүнээс залруулсан	
				Акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж			
		тоо	дүн	тоо	дүн	тоо	дүн	тоо	дүн	тоо	дүн
1	ЕБСургууль	4	160059.6	1	358.4	2	13016.5	3	23332.7	3	123,352.0
	Хүүхдийн цэцэрлэг		559.3			1	0	2	559.3		
2	Эрүүл мэндийн төв	7	28534.2			2	26796.5	2	0	2	1737.7
3	Сумын ЗДТГ	9	99861.3	1	2244.5	1	645	4	30308	2	66663.8
4	Соёлын төв	3	641.4					1	0	2	641.4
	Нийт дүн		289,655.8	2	2,602.9	6	40,458.0	12	54,200.0	9	192,394.9

3.10 Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал

Дараагийн аудитаар авч үзэх анхаарал татахуйц чухал асуудал байхгүй гэж үзлээ.

4. МЕНЕЖМЕНТИЙН ЗАХИДАЛ

Менежментийн захидалд цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлоор нь эрэмбэлэн үзүүлэв. Үүнд:

4.1 **Орон нутгийн хөгжлийн сангийн төлөвлөлт, зарцуулалттай холбоотой асуудал**

4.1.1 Илрүүлэлт: Сумын ОНХС-ийн хөрөнгийг иргэдийн нийтийн хурлаар эрэмбэлэгдээгүй ажилд төлөвлөж, зарцуулсан.

4.1.2 Эрсдэл: Төсвийн хөрөнгө үр ашиггүй, хяналтгүй зарцуулагдах, санхүү, төсвийн холбогдох хууль тогтоомж зөрчигдөх эрсдэлтэй.

4.1.3 Өгсөн зөвлөмж: Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д "Төсвийг төлөвлөх, батлах, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож хэрэгжүүлэх үүрэгтэй", 60 дугаар зүйлийн 60.3.6-д "Орон нутгийн иргэдийн саналыг аваагүй, орон нутгийн төсвийн төлөвлөгөөнд тусгаж батлаагүй зардал, арга хэмжээг санхүүжүүлэхийг хориглоно" гэсэн заалтыг мөрдөж ОНХС-ийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг иргэдээс санал авч, эрэмбэлсний дагуу төлөвлөж, хэрэгжүүлэх.

4.1.4 Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар: Хүлээн зөвшөөрсөн

4.2 **Сум хөгжүүлэх сангийн үйл ажиллагаатай холбоотой асуудал**

4.2.1 Илрүүлэлт: Сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн үйл ажиллагаанд хяналт хэрэгжүүлэх ажлын хэсэг байгуулаагүй, холбогдох хяналтыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

4.2.2 Эрсдэл: Төсвийн хөрөнгө зориулалтын дагуу зарцуулагдахгүй байх, сум хөгжүүлэх сангийн журам зөрчигдөх эрсдэлтэй

4.2.3 Өгсөн зөвлөмж: Сум хөгжүүлэх сангийн зорилго, үйл ажиллагааны журамд нийцүүлэн сангийн хөрөнгийг удирдан зохион байгуулах. Өөрөөр хэлбэл сангийн хөрөнгийг үйлдвэрлэлийг бий болгох томоохон төсөл хөтөлбөрийг түлхүү дэмжих, зээлийн авлагыг хуваарийн дагуу төсөвт төвлөрүүлэх, зээлийн эргэцийг нэмэгдүүлэх, хугацаа хэтэрсэн зээлийн авлагыг барагдуулах, зээлийг зориулалтын дагуу зарцуулж байгаа эсэхэд холбогдох хяналтыг хэрэгжүүлэх талаар зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлж ажиллах.

4.2.4 Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар: Хүлээн зөвшөөрсөн

4.3 **Татварын орлогын төлөвлөлт, бүрдүүлэлттэй холбоотой асуудал**

4.3.1 Илрүүлэлт: Татварын зарим орлогын ногдуулалт, төлөвлөлт нь бодит тоон мэдээлэлд үндэслэн төлөвлөгдөөгүй байна. Тухайлбал: Газрын төлбөрийн ногдуулалтаар орлого төлөвлөөгүй, тайлант онд галт зэвсэгтэй иргэдийн судалгаанд үндэслэсэн ногдуулалт 3120.0 мянган төгрөг байхад 2191.0 мянган төгрөгөөр, хог хаягдлын үйлчилгээний хураамжийн тооцоо судалгаанд үндэслэсэн ногдуулалт 2453.0 мянган төгрөг байхад 710.0 мянган төгрөгөөр, байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөрийн ногдуулалт 2811.5 мянган төгрөг байхад 1500.0 мянган төгрөгөөр төсөвлөсөн байна. Мөн хог хаягдлын төлбөр хураамжийг төсөвт байгууллагад ногдуулаагүй байна.

4.3.2 Эрсдэл: Татвар бодит тоо мэдээнд үндэслэн төлөвлөгдөхгүй, жигд ноогдохгүй, төсвийн орлого бүрдэх боломж алдагдах эрсдэлтэй

4.3.3 Өгсөн зөвлөмж: Төсвийн тухай хуулийн 27 дугаар зүйлд заасан төсвийн төсөл боловсруулахад тавигдах шаардлага, удирдамжид нийцүүлэн бодит тоон мэдээлэл,

судалгаанд үндэслэн төлөвлөж болохуйц зарим нэр төрлийн татварын орлогыг түүнд үндэслэн жигд ногдуулахаар төлөвлөх

4.3.4 Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар: Хүлээн зөвшөөрсөн

4.4 Төсвийн төлөвлөлт, бүрдүүлэлт, тайлагналтай холбоотой асуудал

4.4.1 Илрүүлэлт: Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа байгууллагууд төсвийн зарим зардлыг нэр төрлөөр оновчтой төлөвлөөгүй, түүнчлэн цалин, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардал, бараа үйлчилгээний бусад зардлыг бүлэг хооронд зөвшөөрөлгүй гүйлгэн зарцуулахаас гадна бүлэг дотроо зохих бус зардлын эдийн засгийн ангиллаас гүйлгээ хийсэн байна. Дээрх зөрчлийн улмаас мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан үнэн зөв илэрхийлэгдээгүй.

4.4.2 Эрсдэл: Төсвийн тухай хууль, журам зөрчигдөх, санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан буруу илэрхийлэгдэх эрсдэлтэй

4.4.3 Өгсөн зөвлөмж: Сангийн сайдын 2014 оны 55 дугаар тушаалаар батлагдсан зардлын эдийн засгийн ангилал, Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу “Төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн шууд захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй”, тус тус нийцүүлэн харьяа байгууллагуудын төсвийг бодитой төлөвлөж, батлагдсан төсвийн хүрээнд зохих зардлын эдийн засгийн ангиллаас зарцуулж, санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг үнэн зөв тайлагнахад чиглэл өгч, аргагүйгээр хангаж ажиллах. Дээрх зөрчлийг хойшид давтан гаргахгүй байх.

4.4.4 Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар: Хүлээн зөвшөөрсөн

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2021 оны 6 дугаар сарын 15-ний дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

Хавсралт

5.Аудитын явцад илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт

Огноо: 2020	Аудитын нэр:	Эрдэнэбүрэн сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан	Аудитын код: ХОА-2021/01/СТА-ТТЗ
Шалгагдсан байгууллагын нэр:	Эрдэнэбүрэн сумын Засаг дарга		Мянган төгрөгөөр

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллаг аас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
			Нэр	Албан тушаал	Овог нэр
1	Сумын ОНХС-ийн хөрөнгийг иргэдийн нийтийн хурлаар эрэмбэлэгдээгүй ажилд төлөвлөж, зарцуулсан.	23850.5	Зөвлөмж өгөх	Засаг дарга, санхүү албаны дарга	У.Цэрэнтогтох А.Бадамсүрэн

2	Сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн үйл ажиллагаанд хяналт хэрэгжүүлэх ажлын хэсэг байгуулаагүй, холбогдох хяналтыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.		Зөвлөмж өгөх	Засаг дарга, санхүү албаны дарга	У.Цэрэнтогтох А.Бадамсүрэн
3	Татварын зарим орлогын ногдуулалт, төлөвлөлт нь бодит тоон мэдээлэлд үндсэлэн төлөвлөгдөөгүй байна. Тухайлбал: Газрын төлбөрийн ногдуулалтаар орлого төлөвлөөгүй, тайлант онд галт зэвсэгтэй иргэдийн судалгаанд үндэслэсэн ногдуулалт 3120.0 мянган төгрөг байхад 2191.0 мянган төгрөгөөр, хог хаягдлын үйлчилгээний хураамжийн тооцоо судалгаанд үндэслэсэн ногдуулалт 2453.0 мянган төгрөг байхад 710.0 мянган төгрөгөөр, байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөрийн ногдуулалт 2811.5 мянган төгрөг байхад 1500.0 мянган төгрөгөөр төсөвлөсөн байна. Мөн хог хаягдлын төлбөр хураамжийг төсөвт байгууллагад ногдуулаагүй байна.	3983.3	Зөвлөмж өгөх	Засаг дарга, санхүү албаны дарга	У.Цэрэнтогтох А.Бадамсүрэн
4	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа төсөвт байгууллагууд төсвийн зарим зардлыг нэр төрлөөр оновчтой төлөвлөөгүй, түүнчлэн цалин, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардал, бараа үйлчилгээний бусад зардлыг бүлэг хооронд зөвшөөрөлгүй гүйлгэн зарцуулахаас гадна бүлэг дотроо зохих бус зардлын эдийн засгийн ангиллаас гүйлгээ хийсэн байна. Дээрх зөрчлийн улмаас мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан үнэн зөв илэрхийлэгдээгүй.		Зөвлөмж өгөх	Засаг дарга, санхүү албаны дарга	У.Цэрэнтогтох А.Бадамсүрэн
5	Шилэн дансны цахим хуудсанд тайлант хугацаанд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн мэдээлбэл зохих 154 мэдээллээс 130 мэдээллийг хугацаанд нь, 190 мэдээллийг хугацаа хоцроож, 5 мэдээллийг огт мэдээлээгүй байна. Үүнд: Санхүүгийн тайлан, аудитын дүгнэлт, аудитын дүгнэлтийн мөрөөр хийж хэрэгжүүлсэн ажлын тайлан, худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөө, тайлан зэргийг шилэн дансны цахим системд мэдээлээгүй байна.		Албан шаарлага	Засаг дарга, санхүү албаны дарга	У.Цэрэнтогтох А.Бадамсүрэн
6	ОНХС-гийн 2 ажлыг урьдчилж гарсан зардлаар тооцоо үүсгэж залруулан бүртгэсэн	18000.0	Залруулсан	Засаг дарга, санхүү албаны дарга	У.Цэрэнтогтох А.Бадамсүрэн
7	Нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд худалдан авсан үндсэн хөрөнгийн бүртгэл зөрүүтэй тайлагнасныг залруулсан	33000.0	Залруулсан	Засаг дарга, санхүү албаны дарга	У.Цэрэнтогтох А.Бадамсүрэн
	ДҮН	78833.8			

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР